

Kort samenvattend overzicht van het artikel

Voorstellingen van Jezus' kruisdood zullen door vier verschillende kunstenaars telkens anders, maar herkenbaar worden uitgebeeld. Zo ook de vier evangelies. In trouw aan de traditie, maar elk vanuit een eigen theologische kijk, geven zij een herkenbaar beeld van Jezus. Geen van de vier evangelisten was een persoonlijk ooggetuige van Jezus' woorden en daden. Hun verhaal ontstond pas enkele tientallen jaren na Jezus' dood en verrijzenis. De vier evangelieverhalen hebben elkaar onderling beïnvloed. De relatie tussen de 'synoptici' onderling (Mattheüs, Marcus en Lucas) en het vierde evangelie ('Johannes') zijn in een schema duidelijk (zie onder nr.3 hier). Voor rabbi Mattheüs is Jezus de definitieve Mozes die op de 'berg' (zoals Mozes op de Sinai) zijn Thora uitspreekt: zijn programmareden bij het begin van zijn optreden. Het is de Bergrede die we als eerste grote redevoering van de vijf die Mattheüs schreef, in hoofdstuk 5 tot 7 aantreffen.

Deze rede vertoont een prachtige innerlijke structuur en samenhang. Het koninkrijk van de hemel wordt aangekondigd. Dit is geen territorium, maar het gaat over de 'heerschappij van God' in deze wereld. Deze vraagt een bekering: een verandering van denken, van gezindheid, van ingesteldheid. Die heerschappij van God komt niet onder innerlijke dwang. Je moet die willen aanvaarden, er actief aan meewerken. 'Binnengaan in het koninkrijk van de hemel' is intreden in wat God van je verlangt. In de Bergrede heeft Mattheüs Jezus' woorden in een uitgebalanceerde structuur van een onderrichting beschreven, een beetje als in een klassieke redevoering. Naast een inleiding (met de Zaligsprekingen) en een slot (het is een nauwe weg die te gaan is!) heb je drie delen.

Een *eerste klein hoofdstukje* met Jezus' eigen commentaar op enkele punten uit de Wet van Mozes, bij de kern ervan: de Tien Geboden. Telkens pleit Jezus voor de 'stap verder': geen juridische interpretatie, maar een innerlijk beamen, een nieuwe gezindheid van het hart. Heilig en volmaakt zijn, zoals de Vader het is!

In het *tweede* hoofdstukje zoekt hij die geest verder op in verband met goede werken doen, bidden en vasten.

Het *derde* hoofdstukje bevat nog enkele dringende raadgevingen van Jezus over oordelen en veroordelen, de kostbaarheid van zijn boodschap en het vragen en bidden om wat levensnoodzakelijk is: het Goede.

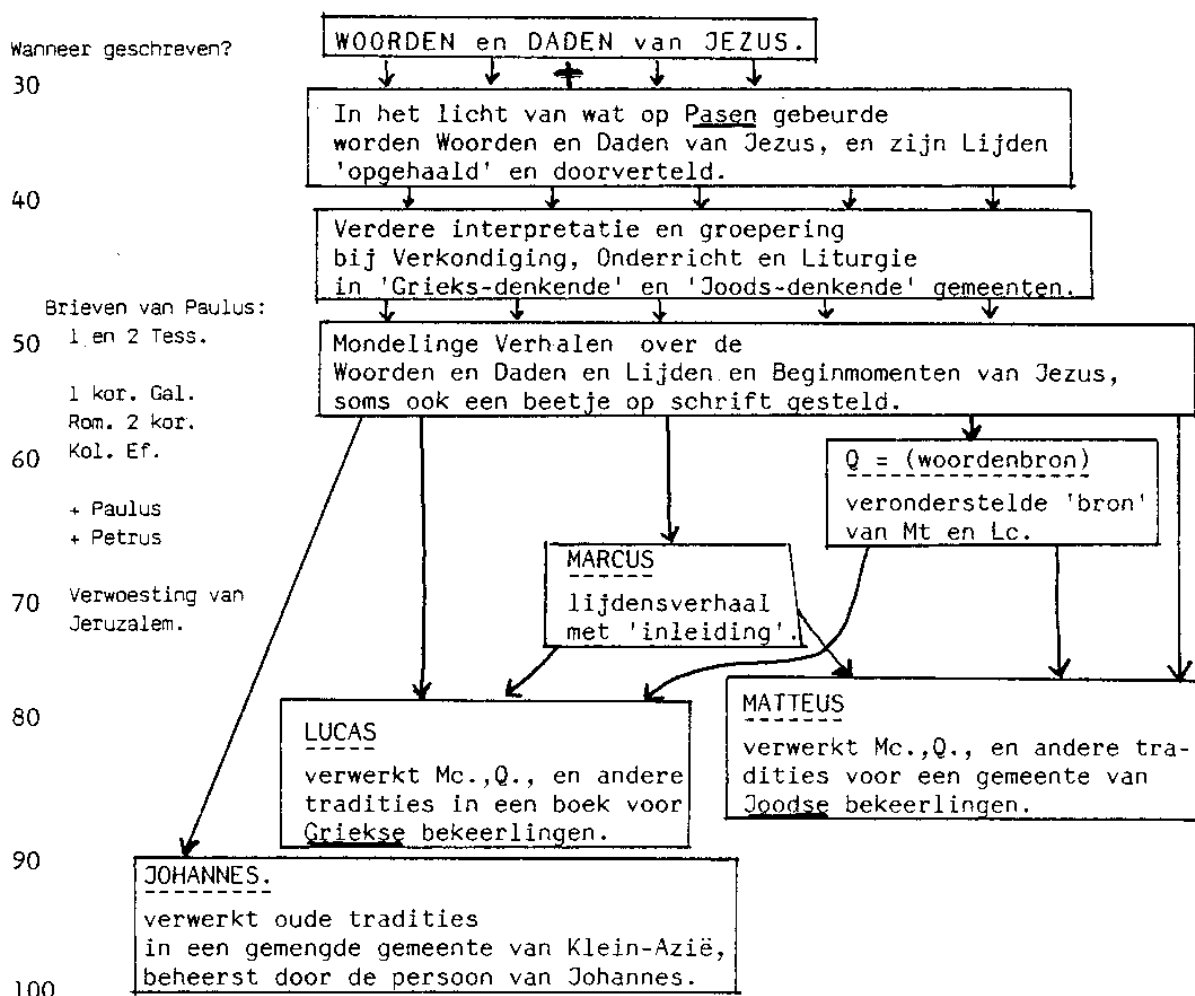
In het hart van deze uiteenzetting plaatst Mattheüs het Onzevader.

Het schema onder nr. 3 kan deze structuur verder verduidelijken en opvullen.

2 Methodische suggesties

Neem gewoon even de samenvatting uit punt 1 door en bekijk daarna kort de structuur van de tekst van de Bergrede (in punt 2 en 4). Aansluitend bij wat de auteur suggereert stellen we voor om aan iedereen nu de tekst te bezorgen van *eenzelfde* versie van De Bergrede. Zie daarvoor **bijlage 2** bij juni 2023. Door een paar goede voorlezers/sters wordt de hele tekst van de Bergrede nu voorgelezen en beluisterd. Dat zal een half uur tijd vragen. Waarna de vragen 'ter overweging' aan bod komen: de uitnodiging om persoonlijk na te gaan wat deze programmaredere van Jezus bij jezelf oproept. Dit kan je dan met de groep delen. Het zal van de gespreksleider/ster heel wat vragen om aandachtig te luisteren naar wat er wordt aangebracht en om het eventueel wat verder te duiden. Je kan de bijeenkomst afsluiten met een gebedsmoment.

3 Schema van het ontstaan en de onderlinge beïnvloeding van de evangeliën

3 Het Teken, maart 1999.

Sylvester Lamberigts schreef in dit tijdschrift een algemene inleiding op de Bergrede. De tekst is te vinden op internet: CTRL+ klikken op onderstaande link:

<https://www.kuleuven.be/thomas/page/tijdschriften/viewarticle/98116/#:~:text=De%20Bergrede%20redt%20ons%20uit%20een%20nietszeggend%20minimum-christendom%2C,voornaamste%20inspiratiebron%20en%20ons%20ultiem%20referentiepunt%20moeten%20worden.>

Dus voor wie zelf nog wat meer info wenst.

4 De structuur van de Bergrede

(uit het boek van Peter Schmidt, Ongehoord, p. 36-37)

Met een eenvoudig schema ziet de totaalconstructie van de Bergrede er als volgt uit:

Raam: 4,25-5,2
Inleiding: 5,3-16
Hoofddeel: A. 5,17-48
B. 6,1-18
C. 6,19-7,12
Besluit: 7,13-27
Raam: 7,28-8,1

Deel B, centrum van het corpus, kan op zijn beurt nog op de volgende wijze ingedeeld worden:

B. 6,1-18:

6,1-4

6,5-6 [+ 7-15]

6,16-18

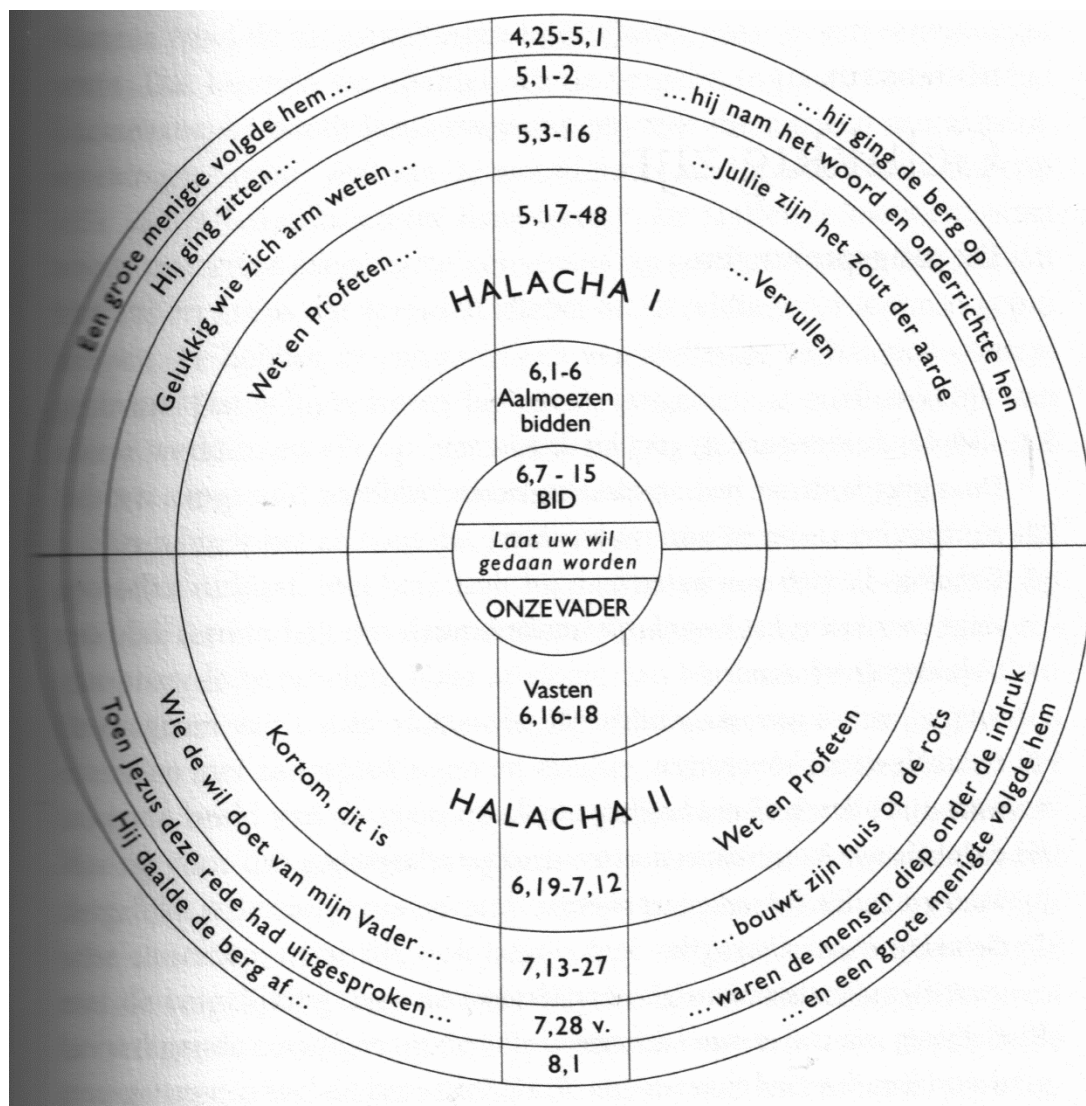
De verzen 6,7-15, ingeschoven in de centrale 'strofe' over het bidden, zijn als volgt gestructureerd:

7-8: een korte inleiding

9-13: het Onzevader

14-15: een korte conclusie

De basis van de hele opbouw dient dus wel in de drieledigheid gezocht te worden. Het Onzevader is zonneklaar het centrum van de hele meesterlijke constructie. Van daaruit kunnen we de lectuur van de Bergrede aanvatten.

5 Suggesties voor een gebedsmoment

1 **Zing** het lied Z.J. nr. 514 (Zolang er mensen zijn op aarde – uitvoering op [Nederland Zingt: Zolang er mensen zijn op aarde - Bing video](#)) of Z.J. 722 Uitvoering ervan op **bijlage 3** Wees niet bezorgd heeft Hij gezegd. (Ook op DDW 6 nr. 19 te beluisteren)

2 Lees een paar passages **uit de Bergrede** (met even stilte ertussen). Ik suggereer 4,25-5,1 // 5,17-20 // 6,1 // 6,24-25.33-34 // 7,12// 7,24-28.

3 Gebed

Vader in de hemel, laat uw liefdesheerschappij verder doorbreken in de mensheid. Zo wordt U eer gebracht. Laat uw mensengemeenschap de zorg voor elkaar opnemen: al wat er nodig is voor iedereen, elke dag; vergeving voor wat te hard loopt; bevrijding van alle vormen van kwaad en ellende. Laat zo uw koninkrijk groeien. Amen.

4 Een **lied** uit nr. 1 hernemen.

Aan- en opmerkingen aan guido.debonnet@skynet.be

